

Андрійчук Тетяна Сергіївна

Сучасний розвиток деліберативної демократії: внесок Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»

УДК 321.7

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-3.4>

Андрійчук Тетяна Сергіївна
кандидат політичних наук,
заступник завідувача відділу
Секретаріату Кабінету Міністрів України
вул. М. Грушевського, 12/2,
Київ, Україна

Концепція деліберативної демократії є спробою дослідників відповісти на одне з актуальних питань політичної науки – як удосконалити сучасну представницьку демократію? Стаття має на меті дослідити внесок у розвиток цієї концепції та впровадження її інструментів міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд». У процесі дослідження використано низку методів, зокрема нормативно-ціннісної, структурно-функціональної, порівняльної.

Автором охарактеризовано теоретичні підходи до тлумачення суті деліберативної демократії. Попри низку відмінностей їх об'єднує загальна ідея – деліберация має уможливити вдумливе, аргументоване обговорення рішень із метою пошуку шляхів розв'язання проблем. Для цього на практиці може використовуватися широке коло інструментів деліберативної участі – як традиційні (але децю адаптовані) формати обговорень (зустрічі, форуми, громадські слухання та ін.), так і спеціально розроблені (деліберативні форуми, деліберативні опитування, громадські журі, «світові кафе», «відкриті простори» тощо).

У статті надано характеристику міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», покликаної впроваджувати найкращі практики доступу до інформації, громадської участі та підзвітності. Особливу увагу приділено характеристикам Партнерства, що передбачають використання країнами-учасницями елементів деліберативної участі (публічних обговорень проєктів планів дій і звітів про їх виконання, спеціальних «форумів мультистейкхолдерів»), розроблення методологічних засад деліберативних інструментів.

Вплив Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» на впровадження деліберативних інструментів продемонстровано також на прикладі України, яка є учасницею Партнерства з 2011 року. Розглянуто особливості підготовки національних планів дій із застосуванням деліберативної участі, створення дорадчого органу, покликаного сприяти залученню зацікавлених сторін, внесок Ініціативи у розвиток практики публічних консультацій.

Результати дослідження засвідчили, що Ініціатива «Партнерство «Відкритий Уряд» загалом спрямована на поширення деліберативних інструментів у країнах-учасницях як через побудову самого процесу її впровадження та декларовані цінності, так і за допомогою розроблення спеціального методологічного підґрунтя. Відповідний внесок підтверджує і досвід реалізації Ініціативи в Україні.

Ключові слова: деліберативна демократія, деліберация, Ініціатива «Партнерство «Відкритий Уряд», публічні консультації, обговорення.

Вступ. У політичній науці триває пошук відповідей на одне із фундаментальних питань: як забезпечити народовладдя в сучасному суспільстві? Дослідники осмислюють проблеми, властиві демократичним системам, і пропонують більш ефективні, на їхню думку, підходи до втілення демократії.

Починаючи із середини ХХ століття науковий пошук у цій царині значно активізувався. Спочатку це було пов'язано з осмисленням причин неефективності представницької демократії в довоєнній Європі, пізніше – з масовими протестними рухами, що вимагали розширення громадської участі (1960–1970 рр.) та транзитними переходами посттоталітарних держав (кінець ХХ ст.). Водночас і у ХХІ столітті питання, якою повинна бути сучасна демократія, залишається актуальним предметом досліджень.

Однією з концепцій, що викристалізувалася в результаті наукових пошуків, стала концепція деліберативної (дорадчої) демократії, покликана популяризувати деліберацию як спосіб надання громадянам додаткових можливостей впливати на ухвалення рішень (поза межами механізмів

представницької демократії). Значний внесок у розроблення цієї концепції зробили Ю. Габермас, Дж. Дризек, Д. Кахане, Н. Курато, Дж. Коен, Дж. Мансбрідж, Г. Річардсон, Дж. Форестер, Дж. Фішкін та інші дослідники.

Практика впровадження тих чи інших інструментів деліберативної участі у конкретних країнах є різною і визначається особливостями політичної системи, політичними традиціями, суспільно-політичною ситуацією. Водночас показово, що саме інструменти деліберативної демократії лягли в основу започаткованої майже 10 років тому міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» («Open Government Partnership»), покликаної впроваджувати на глобальному рівні найкращі практики доступу до інформації, громадської участі та підзвітності.

Концепція деліберативної демократії є предметом дослідження низки вітчизняних науковців (Ю. Германа, О. Дем'яненко, А. Ковальова, А. Колодій, С. Мамчак, Т. Сивак та ін.), водночас їхня увага здебільшого зосереджується на аналізі концептуальних підходів, визначенні впливу деліберативної участі на загальне функціонування політичної

системи. Питання впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» розглядаються зазвичай у межах дослідження більш широкої концепції відкритого урядування (зокрема, праці Т. Джиги, О. Майбороди, Н. Крук, А. Сіленко). Водночас саме взаємовплив деліберативної демократії та міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» досі не був належно дослідженим.

Мета та завдання. Мета статті – дослідити внесок Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у розвиток деліберативної демократії. Серед дослідницьких завдань: проаналізувати сучасні підходи до розуміння деліберативної демократії; визначити особливості впровадження міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», що ґрунтуються на використанні ідеї деліберативної демократії; продемонструвати, як Ініціатива сприяє впровадженню інструментів деліберативної демократії на прикладі України.

Методи дослідження. Враховуючи багатоаспектність обраної теми, застосовано низку дослідницьких методів, зокрема: структурно-функціональний (для характеристики деліберативної демократії), порівняльний (для порівняння сучасних підходів до розуміння суті деліберативної демократії), нормативно-ціннісний (для оцінки цінності впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» для розвитку деліберативної демократії) та ін.

Результати. Аналіз праць дослідників, що зробили внесок у становлення концепції деліберативної демократії, свідчить, що ця концепція, як парасолька, об'єднує різні підходи та погляди на деліберативну демократію. Дехто з дослідників зосереджується на внеску деліберативної демократії в роботу парламенту. Наприклад, Дж. Бессет, який тлумачить деліберативну демократію як прискіпливий розгляд законодавцями інформації та доказів (зокрема, зовнішніх груп інтересів), на основі яких формується належна державна політика [1, с. 72–73].

Інші дослідники розглядають деліберативну демократію в контексті участі громадян в обговоренні та ухваленні рішень. У цьому випадку може йтися про деліберативну демократію як для спільного розв'язання колективних питань (самоуправління), так і для законотворчості та вироблення державної політики. Наприклад, Дж. Коен визначає деліберативну демократію як функціонування незалежної та плюралістичної асоціації громадян, що обговорюють проблеми колективного вибору [2, с. 161–162]. Ф.І. Мішельман характеризує деліберативну демократію як систему, що об'єднує організаційні, мотиваційні, дискурсивні та конститутивні атрибути, які дають змогу кваліфікувати результати законодавчого процесу як такі, що схвалені всіма, хто зазнає впливу [3, с. 149].

Ще низка дослідників (Дж. Боман, Дж. Мансбридж, Дж. Паркінсон та інші) зосереджується на масштабах деліберативної демократії та залученні всіх суспіль-

них інституцій, «включаючи неформальні мережі, засоби масової інформації, організовані групи адвокації, школи, фонди, приватні та некомерційні установи, законодавчі органи, органи виконавчої влади та суди» [4, с. 2].

Водночас усі ці підходи об'єднує загальна ідея – деліберативна демократія має уможливити вдумливе, аргументоване обговорення рішень для пошуку шляхів розв'язання проблем, які дозволять щонайменше збалансувати та справедливо врахувати інтереси всіх долучених, як максимум – досягти спільного консенсусного рішення заради загального суспільного блага. Як влучно узагальнює тезиси різних дослідників концепції деліберативної демократії Т. Крістіано, «ухвалення демократичних рішень повинно ґрунтуватися на істотному процесі публічного обговорення, де аргументи за і проти законів та політики наводяться з погляду того, чи сприяють вони загальному благу громадян і справедливості політичного суспільства» [5, с. 243].

Складність визначення деліберативної демократії багато в чому визначається тим, що відповідна концепція є нормативною й описує певний ідеал демократичного врядування. Водночас широке концептуальне тлумачення деліберативної демократії дає змогу відносити до її інструментів і широке коло форматів обговорень – як «традиційні», але дещо адаптовані для обміну аргументами й наближення до консенсусу (зустрічі, форуми, громадські слухання, дорадчі органи та ін.), так і спеціально розроблені (деліберативні форуми, деліберативні опитування, громадські журі, майстерні майбутнього, «світові кафе», «відкриті простори», громадські асамблеї тощо).

Як уже зазначалося, ідея деліберативної демократії останніми роками вийшла за межі практик окремих країн і, зокрема, лягла в основу міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», членами якої сьогодні є 78 країн. Згадану Ініціативу було започатковано у вересні 2011 р. на майданчику Генеральної Асамблеї ООН. Країнами-засновницями виступили Бразилія, США, Індонезія, Мексика, Норвегія, Філіппіни, ПАР, Сполучене Королівство. Однак можна стверджувати, що ідея Партнерства виникла саме в межах нової політики відкритості (під назвою «Open Government») тодішнього уряду США і насамперед президента Б. Обама. У США на той час уже випробовувалася низка інструментів «Відкритого Уряду», які за властивостями можна віднести власне до деліберативних: проєкт «Open Government Brainstorming», вебсайт Change.gov, інтернет-форум «Відкриті до дискусії», проєкт «Громадянський інформаційний бюлетень» [6, с. 57; 7, с. 163–164]. Партнерство «Відкритий Уряд», керівний комітет якого розташований саме в США, стало механізмом поширення політики відкритого урядування Б. Обама на міжнародному рівні.

Участь у Партнерстві «Відкритий Уряд» передбачає приєднання країн до спільної Декларації як підтвердження готовності до: підвищення рівня доступності інформації про урядову діяльність; підтримки громадської участі; впровадження найвищих стандартів доброчесності урядової адміністрації; збільшення рівня доступу до нових технологій для відкритості і підзвітності [8]. Сфера застосування задекларованих принципів є досить широкою – боротьба з корупцією, створення умов для розвитку громадянського суспільства, цифрове врядування, податкова відкритість, гендерна рівність, юстиція, захист довкілля, послуги (освіта, охорона здоров'я, вода і санітарія) та інше.

Привертає увагу, що сам механізм впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» тісно пов'язаний із деліберативними практиками, оскільки орієнтований на «співтворення» («co-creation»). Кожна країна-учасниця має розробляти дворічний план дій із впровадження Ініціативи, забезпечуючи широке публічне обговорення. Обов'язковою умовою також є створення спеціального «форуму мультистейкхолдерів» (рада, комітет, платформа) як дорадчого органу для супроводу впровадження Ініціативи із залученням інститутів громадянського суспільства, інших зацікавлених сторін. Окрім того, передбачені обов'язкові практики публічного обговорення проєктів урядових звітів про виконання планів дій із впровадження Ініціативи, а також звітів експертів Незалежного механізму оцінювання (IRM), що підтримується керівним комітетом Ініціативи.

Водночас показово, що керівний комітет Ініціативи прагне закласти й методологічну базу для поширення деліберативної практики в межах Партнерства «Відкритий Уряд» його членами, особливо в процесі розроблення та реалізації планів дій» [9]. Важливим напрацюванням групи є методична серія «Деліберативна практика в межах Партнерства «Відкритий Уряд» його членами, особливо в процесі розроблення та реалізації планів дій» [9]. Важливим напрацюванням групи є методична серія «Деліберативна практика в межах Партнерства «Відкритий Уряд» його членами, особливо в процесі розроблення та реалізації планів дій» [9].

Автори посібника «Деліберативна практика в межах Партнерства «Відкритий Уряд» його членами, особливо в процесі розроблення та реалізації планів дій» [9]. Важливим напрацюванням групи є методична серія «Деліберативна практика в межах Партнерства «Відкритий Уряд» його членами, особливо в процесі розроблення та реалізації планів дій» [9].

ґрунтуватися на власному досвіді, обмінюватися думками та пропонувати рішення); «деліберативний аналіз» (фокусує увагу учасників на фактах та аргументах, а також інформації та даних, які з ними пов'язані) та «побудова нарративу» (пропонує учасникам, спираючись на власний досвід, «створити» історію про важливу зміну або виклик) [10, с. 7]. З огляду на відсутність єдиного підходу до розуміння деліберативної демократії, а також відому практику застосування широкого кола інструментів деліберативної демократії, з'ясування авторами посібника інструментів деліберативної демократії всього до трьох, на нашу думку, видається дещо нераціональним. Водночас варто вітати сам факт розроблення та рекомендування спеціальних деліберативних інструментів, що можуть застосовуватися урядами різних країн у межах впровадження Ініціативи.

Розгляд питання впливу Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» на розвиток сучасної деліберативної демократії буде неповним без звернення до практики конкретних країн-учасниць. Ми зупинимося на практиці України, яка приєдналася до Партнерства в день його створення. За майже десятирічний період участі в Партнерстві в Україні вже реалізовано чотири плани дій і нині реалізовується п'ятий. Серед найбільш відомих досягнень впровадження Ініціативи в конкретних сферах державної політики: запровадження відкритих даних; створення вебпорталу використання бюджетних коштів і системи електронних публічних закупівель «ProZorro» (систему навіть було визнано переможцем третьої щорічної премії «Open Government Awards 2016»); запровадження електронних петицій; імплементація Ініціативи прозорості видобувних галузей та Ініціативи прозорості інфраструктури; відкриття інформації про бенефіціарних власників та інше [11].

Водночас досягнення Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» в Україні стали можливими власне завдяки використанню інструментів деліберативної демократії, насамперед у процесі підготовки національних планів дій. Водночас практика використання таких інструментів Секретаріатом Кабінету Міністрів, що організаційно супроводжує реалізацію Ініціативи, удосконалювалася з року в рік. Зокрема, перший національний план дій (2012 р.), крім робочих обговорень, пройшов підсумкове публічне обговорення під час спеціального національного круглого столу за участю представників провідних заінтересованих інститутів громадянського суспільства, за наполяганням яких до плану внесли такі принципово нові на той час завдання, як розроблення системи електронних державних закупівель (майбутня система «ProZorro»), забезпечення відкритості відомостей щодо декларацій про майно, доходи і витрати посадових осіб, створення єдиного державного вебпорталу адміністративних послуг та ін.

Починаючи з третього плану дій із впровадження Ініціативи в Україні (2016 р.), залучення громадськості забезпечується вже на ранньому етапі – перша стадія розроблення плану передбачає відкритий збір ідей від усіх охочих. Окрім того, підготовка третього плану дій впровадила в практику урядових публічних консультацій такий формат неформалізованого обговорення, як «світове кафе», що передбачає аргументовану дискусію у змішаних групах представників органів влади і громадськості. Також у межах підготовки третього та четвертого (2018 р.) планів дій для пріоритизації зібраних пропозицій застосовувалося відкрите онлайн-голосування.

П'ятий план дій готувався у 2020 році під час карантинних обмежень. Водночас спеціальні інтернет-платформи розширили можливості для деліберативної участі, зокрема дали змогу вільно долучати до обговорення зацікавлену громадськість із регіонів. Було проведено 17 відкритих обговорень для визначення пріоритетів впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у контексті Цілей сталого розвитку до 2030 року. Водночас формат обговорень передбачав проведення окремих заходів для визначення проблемних питань у певній сфері та для пошуку шляхів розв'язання виявлених проблем за допомогою інструментів відкритого урядування. Також було організовано окремі заходи «Ініціатива «Партнерство «Відкритий Уряд»: нові інструменти для громадської участі» в інноваційному форматі деліберативної «CivicLab».

Ще одним інструментом деліберативної участі впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» є національний «форум мультистейкхолдерів», втілений в Україні у формі Координаційної ради з реалізації Ініціативи. Основні завдання Координаційної ради – сприяння координації заходів із реалізації Ініціативи та залучення інститутів громадянського суспільства до її реалізації. Склад і механізм формування цього дорадчого органу якісно відрізняється від «традиційних» дорадчих органів при Кабінеті Міністрів. Зокрема, визначено, що до складу входить рівна кількість представників органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства, що мають досвід роботи, пов'язаної з питаннями відкритого урядування (по 7 осіб відповідно) [12]. Водночас уряд не впливає на відбір громадської частини складу ради – її обирають через голосування за кандидатів незалежні експерти від міжнародних організацій. Також характерною відмінністю цього дорадчого органу є наявність двох співголів – від уряду та від громадської частини Координаційної ради.

Водночас реалізація Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» впливає і на вдосконалення законодавства та розроблення спеціальних ресурсів, які можуть сприяти розвитку деліберативних

практик. Саме в межах виконання національних планів дій у співпраці з громадськістю уряд розробив і вніс на розгляд парламенту законопроект «Про публічні консультації» [13]. Крім того, розробляється спеціальна онлайн-платформа «Взаємодія», важливим складником якої стане сервіс для участі в публічних консультаціях, що проводяться всіма органами виконавчої влади. Зрозуміло, що формат публічних консультацій, особливо електронних, має досить обмежений деліберативний потенціал, водночас без проходження цієї сходинки та системного впровадження таких консультацій неможливий якісний перехід на вищу сходинку – до застосування спеціальних інструментів деліберативної демократії.

Висновки. Концепція деліберативної демократії, попри неоднорідність підходів до тлумачення її суті, привносить у сучасне розуміння демократії ідею вдумливого, аргументованого обговорення рішень для пошуку шляхів розв'язання проблем за участю всіх, кого вони стосуються. Про важливість цієї ідеї для розширення меж «традиційної» представницької демократії свідчить те, що саме деліберативні інструменти стали основою для впровадження на глобальному рівні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд».

Результати дослідження дають змогу зробити висновок, що згадана Ініціатива робить значний внесок у поширення деліберативних інструментів, зокрема в процесі розроблення країнами-учасницями національних планів дій, звітування про результати їх реалізації, налагодження співпраці із зацікавленими інститутами громадянського суспільства. Також на рівні Партнерства здійснюються спроби методологічного забезпечення – визначення та поширення рекомендованих інструментів деліберативної участі (хоча виникають запитання щодо кількісного обмеження таких інструментів).

Вплив впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» на поширення інструментів деліберативної участі демонструє й відповідний досвід України. Зокрема, саме в межах реалізації Ініціативи запроваджено використання низки нових для урядової діяльності інструментів публічних обговорень («світове кафе», онлайн-голосування, Координаційна рада, що на паритетних засадах включає представників органів влади та громадськості). Крім того, участь України в Партнерстві сприяє запровадженню більш системного підходу до публічних консультацій у процесі формування та реалізації державної політики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бессет Дж.М. Тихий голос розуму. Деліберативная демократия и американская система государственной власти. Москва : РОССПЭН, 2011. 336 с.
2. Kohen J. Deliberation and Democratic Legitimacy. *Contemporary Political Philosophy*. Malden MA, 2006. P. 143–162.

3. Michelman F.I. How Can the People Ever Make the Laws? A Critique of Deliberative Democracy. *Deliberative Democracy. Essays on Reason and Politics*. Cambridge : The MIT Press, 1997. P. 145–171.

4. Mansbridge J., Bohman J., Chambers S. & others. A Systemic Approach to Deliberative Democracy. *Deliberative Systems. Deliberative Democracy at the Large Scale*. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. P. 1–26.

5. Christiano T. The Significance of Public Deliberation. *Deliberative Democracy. Essays on Reason and Politics*. Cambridge : The MIT Press, 1997. P. 243–277.

6. О'Рейлі Т. Уряд як платформа. *Відкрите урядування. Колективна робота, прозорість і дієва участь*. Київ : Наука, 2011. С. 39–75.

7. Сіфрі М. «Ви – очі й вуха»: Барак Обама і «колективний розум». *Відкрите урядування. Колективна робота, прозорість і дієва участь*. Київ : Наука, 2011. С. 162–171.

8. Open Government Declaration. URL: <https://www.opengovpartnership.org/process/joining-ogp/open-government-declaration> (дата звернення: 04.06.2021).

9. OGP Practice Group on Dialog and Deliberation. URL: <https://www.opengovpartnership.org/ogp-practice-group-on-dialogue-and-deliberation/> (дата звернення: 04.06.2021).

10. Deliberation. Getting Policy-Making Out from Behind Closed Doors. URL: https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2019/06/Deliberation_Getting-Policy-Making-Out_20190517.pdf (дата звернення: 04.06.2020).

11. Про Ініціативу «Партнерство «Відкритий Уряд». URL: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/partnerstvo-vidkritij-uryad/koordinacijna-rada> (дата звернення: 04.06.2021).

12. Деякі питання реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»: постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2012 р. № 671. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/671-2012-%D0%BF> (дата звернення: 04.06.2021).

13. Проект Закону про публічні консультації. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70235 (дата звернення: 04.06.2021).

REFERENCES:

1. Besset J.M. (2011). *Tihy golos razuma. Deliberativnaya demokratiya i amerikanskaya sistema gosudarstvennoy vlasti* [Quiet voice of reason. Deliberative Democracy and the American System of Government]. Moscow: ROSSPEN [in Russian].

2. Kohen J. *Deliberation and Democratic Legitimacy*. Contemporary Political Philosophy. Malden MA, 2006. pp.143–162.

3. Michelman F.I. How Can the People Ever Make the Laws? A Critique of Deliberative Democracy. *Deliberative Democracy. Essays on Reason and Politics*. Cambridge: The MIT Press, 1997. pp. 145–171.

4. Mansbridge J., Bohman J., Chambers S. & others. A Systemic Approach to Deliberative Democracy. *Deliberative Systems. Deliberative Democracy at the Large Scale*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. pp. 1–26.

5. Christiano T. The Significance of Public Deliberation. *Deliberative Democracy. Essays on Reason and Politics*. Cambridge: The MIT Press, 1997. pp. 243–277.

6. O'Reili T. (2011). *Uriad yak platforma* [Government as a platform]. *Vidkryte uriaduvannia. Kolektyvna robota, prozorist i diieva uchast*. Kyiv: Nauka. pp. 39–75 [in Ukrainian].

7. Sifri M. (2011). “Vy – ochi i vukha”: Barak Obama i “kolektyvnyi rozum” [“You are the eyes and ears”: Barack Obama and the “collective mind”]. *Vidkryte uriaduvannia. Kolektyvna robota, prozorist i diieva uchast*. Kyiv: Nauka. pp. 162–171 [in Ukrainian].

8. Open Government Declaration. Retrieved from: <https://www.opengovpartnership.org/process/joining-ogp/open-government-declaration>.

9. OGP Practice Group on Dialog and Deliberation. Retrieved from: <https://www.opengovpartnership.org/ogp-practice-group-on-dialogue-and-deliberation>.

10. Deliberation. Getting Policy-Making Out from Behind Closed Doors. Retrieved from: https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2019/06/Deliberation_Getting-Policy-Making-Out_20190517.pdf.

11. Pro Initsiatyvu “Partnerstvo “Vidkryti Uriad” [About the Open Government Partnership Initiative]. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/partnerstvo-vidkritij-uryad/koordinacijna-rada>.

12. Deiaki pytannia realizatsii v Ukraini Initsiatyvy “Partnerstvo “Vidkryti Uriad” : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.06.2012 № 671 [Some issues of implementation of the Open Government Partnership Initiative in Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of June 13, 2012 № 671]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/671-2012-%D0%BF>.

13. Proekt Zakonu pro publichni konsultatsii [Draft Law on Public Consultations]. Retrieved from: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70235.

Modern development of deliberative democracy: the contribution of the Open Government Partnership Initiative

Andriichuk Tetiana Serhiivna

PhD in Political Science,
Deputy Head of the Unit
Secretariat of the Cabinet
of Ministers of Ukraine
M. Hrushevskoho str., 12/2, Kyiv, Ukraine

The concept of deliberative democracy reflects the researchers' attempt to answer one of the pressing questions of political science – how to improve modern representative democracy? The aim of the research was to investigate the contribution of the Open Government Partnership Initiative (OGP Initiative) to the development of this concept and the implementation of deliberative tools. A number of methods were used, in particular normative-value, structural-functional, comparative.

The author described the theoretical approaches to the interpretation of the essence of deliberative democracy. Despite a number of differences, they share a common idea that deliberation should allow for thoughtful, reasoned discussion of solutions in the problem-solving process. To do this, a wide range of deliberation tools can be used in practice – both traditional (but somewhat adapted) formats of discussions (meetings, forums, public hearings, etc.) and specially designed (deliberative forums, deliberative polls, public juries, “world cafes”, “open spaces”, etc.).

The author paid attention to the characteristics of the OGP Initiative, which aims to implement best practices in access to information, public participation and accountability. Particular attention is paid to the characteristics of the Partnership that encourage the use of deliberative practices (public discussions of draft action plans and reports, a special “multistakeholders forums”) and development of methodological recommendations for implementing the deliberative tools.

OGP's impact on the implementation of deliberative practices have been demonstrated on the example of Ukraine. In particular, the author describes the peculiarities of preparing national action plans using deliberative tools, establishing a special advisory body to facilitate the involvement of stakeholders, and also the Initiative's contribution to the development of public consultation practices.

The results of the research showed that the OGP Initiative is generally aimed at disseminating deliberative tools in the participating countries both through the construction of the process of its implementation and through the development of a methodological basis. The experience of implementing the Initiative in Ukraine also confirms this trend.

Key words: *deliberative democracy, deliberation, public consultation, Open Government Partnership, discussion.*